

"Авіалінії України", зарубіжним партнером – ірландська лізингова компанія GPA, яка передала Україні два літаки Боїнг-737-400 та фінансувала введення їх в експлуатацію. Внеском з боку України стало надання СП прав на обслуговування 30 найбільш напружених та конкурентоспроможних маршрутів у Західну Європу.

Кабінет Міністрів України 25 березня 1992 року видає постанову № 146 "Про створення Державної адміністрації авіаційного транспорту України", основним завданням якої стало створення системи державного регулювання авіаційної діяльності у нових умовах. А вже 25 листопада 1992 р. літак Боїнг-737-400 здійснив перший рейс до Лондона.

Незважаючи на економічні труднощі, жорстку конкуренцію, авіакомпанія МАУ успішно розвивається без суттєвої допомоги з боку держави. Невдовзі вона увійшла в трійку авіакомпаній світу за показниками надійності польотів на літаках типу Боїнг та стала першою у цивільній авіації України керуватися міжнародними стандартами наземного і бортового сервісу.

Авіакомпанія МАУ витримала економічну кризу 2008 року і успішно працює в складних сучасних економічних умовах, незважаючи на труднощі, які постають перед нею і перед іншими авіаперевізниками. Так більшість маршрутів авіакомпанії Аеросвіт, яка оголосила про своє банкрутство, перейшла саме до МАУ [4].

Протягом 20 років незалежності України центральному органу виконавчої влади з питань цивільної авіації неодноразово змінювали назву та завдання, а також змінювалось підпорядкування відомства та його керівництво [2].

Указом Президента України від 06.04.2011 №398/2011 затверджено Положення про Державну авіаційну службу України.

Нині Державна авіаційна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України – Міністра інфраструктури України. Державіаслужба України входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики в сфері цивільної авіації.

Основними завданнями Державіаслужби є:

- внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору;
- реалізація державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору;
- здійснення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації;

- організація розроблення нормативно-правової бази для регулювання діяльності у галузі цивільної авіації;
- сертифікація та реєстрація об'єктів і суб'єктів цивільної авіації та ліцензування авіаційних перевезень;
- регулювання використання повітряного простору та організація повітряного руху;
- організація авіаційних перевезень;
- сприяння провадженню зовнішньоекономічної і міжнародно-правової діяльності цивільної авіації.

Література

1. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України / Котляр М., Кульчицький С.– К.: Україна, 1993 – 384с.
2. Назаренко А. Аналіз сучасних тенденцій в авіаційній галузі/ А. Назаренко // Економіка. Фінанси. Право.– 2007.– № 7.– С. 12-19.
3. Соколенко С. Авіація прискорює глобалізацію / С. Соколенко // Економіка України.– 2001.– № 2.– С. 67-75.
4. Банкрутство "АэроСвіта": хаос в українском небе. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/2013/01/14/705622/>

УДК 340: 656.025.4 (043.2)

Собкова В.В.,
старший викладач,
Головко С.Г.,
к.і.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Залізничний транспорт є однією з важливих базових галузей економіки України, забезпечує її внутрішні та зовнішні транспортно-економічні зв'язки і потреби населення у перевезеннях. До складу залізничного транспорту входять підприємства залізничного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів і вантажів, рухомий склад залізничного транспорту, залізничні шляхи сполучення, а також промислові, будівельні, торговельні та постачальницькі підприємства, навчальні заклади, технічні школи, дитячі дошкільні заклади, заклади охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, культури, науководослідні, проектно-конструкторські організації, підприємства промислового залізничного транспорту та інші підприємства, установи та ор-

ганізації незалежно від форм власності, що забезпечують його діяльність і розвиток.

Питання щодо суб'єктів перевезення вантажів залізничним транспортом є досить широким і не визначеним чітко як законодавством, так і науковою літературою. Закон України "Про залізничний транспорт" (1996 р.) дає нам визначення основного поняття, а саме, що залізничний транспорт – це виробничо-технологічний комплекс організацій і підприємств залізничного транспорту загального користування, призначений для забезпечення потреб суспільного виробництва і населення країни в перевезеннях у внутрішньому і міжнародному сполученнях та надання інших транспортних послуг усім споживачам без обмежень за ознаками форми власності та видів діяльності [1]. Цей же Закон визначає, що в процесі перевезення вантажів беруть участь також власники залізничних під'їзних колій, споруд та устаткування, вантажно-розвантажувальних комплексів, які не належать до залізничного транспорту загального користування, але які відіграють не менш важливу роль у процесі перевезення вантажів залізничним транспортом, оскільки здійснюють маневрові роботи, подачу і прибирання вагонів, тобто здійснюють початково-кінцеві операції по перевезенню вантажів. Отже, слід розділити суб'єктів залізничного транспорту на два види. До першого виду відносяться суб'єкти залізничного транспорту загального користування, такі як "Укрзалізниця" та залізниці-перевізники, які входять до її складу, а до другого – суб'єкти залізничного транспорту незагального користування, такі як підприємства, організації промислового, відомчого залізничного транспорту.

Основною організаційною ланкою на залізничному транспорті є залізниця, яка є статутним територіально-галузевим об'єднанням, до складу якого входять підприємства, установи та організації залізничного транспорту і яке, при централізованому управлінні, здійснює перевезення пасажирів та вантажів у визначеному регіоні транспортної мережі. Управління залізницями та іншими підприємствами залізничного транспорту, що належать до загальнодержавної власності, здійснюється органом управління залізничним транспортом – Державною адміністрацією залізничного транспорту України ("Укрзалізницею"), підпорядкованим центральному органу виконавчої влади в галузі транспорту, а саме Міністерству інфраструктури України. Майно, закріплене за залізницями, підприємствами, установами та організаціями залізничного транспорту загального користування, є загальнодержавною власністю. Управління майном підприємств залізничного транспорту загального користування здійснюється Укрзалізницею в межах повнова-

жень, визначених чинним законодавством України. Характерною особливістю правового статусу "Укрзалізниці" є поєднання у своїй і одночасне здійснення двох функцій: виступаючи органом управління залізничним транспортом, вона одночасно здійснює функції господарюючого суб'єкта, що безпосередньо закріплене в статті 4 Закону України "Про залізничний транспорт"[1].

Умови та порядок організації перевезень за участю залізниць та інших видів транспорту, у тому числі в прямому змішаному сполученні, нормативи якості вантажних перевезень (терміни доставки, безпека перевезень, схоронність вантажів) та обслуговування пасажирів, відправників і одержувачів вантажів визначаються Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Статутом залізниць України, Правилами перевезень вантажів та Правилами перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України.

Так як Укрзалізниця є монополістом у сфері залізничних перевезень, встановлення тарифів на перевезення вантажів, пасажирів, багажу, вантажобагажу залізничним транспортом (за винятком приміських пасажирських перевезень) у межах України здійснюється на підставі державної бюджетної, цінової та тарифної політики і встановлюється в порядку, що визначає Кабінет Міністрів України.

Планування перевезення вантажів здійснюється залізницями на основі поточних або довгострокових договорів про організацію перевезення вантажів та замовлень відправників, згідно з Правилами планування перевезень вантажів [2].

Література

1. Про залізничний транспорт Закон України від 04.07.1996 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР).– 1996.– № 40.– Ст. 183.
2. Правила планування перевезень вантажів: затв. наказом Міністерства транспорту України від 9 грудня 2002 р. // Офіційний вісник України.– 2003.– № 3.– Ст. 88; 2004.– № 12.– Т. 1.– Ст. 782; 2005.– № 40.– Ст. 2553.
3. Деркач Э. Промышленный железнодорожный транспорт: проблемы в правовом регулировании / Э Деркач // Підприємництво, господарство і право.– 2006.– № 9.– С. 47-50.